

Wzór sprawozdania z pracy pełnomocnika wojewody mazowieckiego do spraw mniejszości narodowych i etnicznych

1. Liczba spotkań ze środowiskami mniejszości narodowych i etnicznych, w tym organizowanych z inicjatywy pełnomocnika.

W 2021 r. pełnomocnik odbył 15 spotkań z przedstawicielami mniejszości narodowych i etnicznych lub dotyczącymi kwestii mniejszości narodowych i etnicznych (w tym spotkania online). Z inicjatywy pełnomocnika odbyło się 7 spotkań w tym dotyczące: programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce, Narodowego Spisu Powszechnego, współpracy z asystentami edukacji romskiej.

2. **Koordynowanie na obszarze województwa działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie**

Koordinacja zadań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych na terenie województwa mazowieckiego polegała na podejmowaniu współpracy instytucji rządowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych.

Pełnomocnik rozpowszechniała informację o:

- dotacjach na realizację zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego;
- naborze wniosków do Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce;
- programie stypendialnym dla uczniów i studentów pochodzenia romskiego.

Pełnomocnik współpracowała z Mazowieckim Kuratorium Oświaty w zakresie pozyskiwania informacji na temat bieżącej sytuacji uczniów będących przedstawicielami mniejszości, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów romskich. Obszarem wspólnych prac była także kwestia zwiększenia znaczenia roli asystentów edukacji romskiej. Przedstawiciel Kuratorium odpowiedzialny za obszar mniejszości narodowych i etnicznych, jak corocznie, został zaproszony do prac komisji oceniającej wnioski w ramach Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce.

Pełnomocnik wspólnie z pracownikiem Wydziału Spraw Obywatelskich Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie koordynowała realizację Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce, w ramach którego:

- rozpowszechniała informację o naborze wniosków;
- prowadziła konsultację z potencjalnymi wnioskodawcami;
- przeprowadziła spotkanie informacyjne dla jst i AER;
- organizowała prace komisji opiniującej wnioski na realizację zadań w ramach programu;
- przygotowywała sprawozdania.

Pełnomocnik współpracowała z Urzędem Statystycznym w Warszawie w związku przygotowaniem do Narodowego Spisu Powszechnego, w zakresie przekazania informacji o spisie dot. mniejszości narodowych i etnicznych. W ramach współpracy pełnomocnik:

- przekazała do Urzędu Statystycznego dane kontaktowe do organizacji działających na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa mazowieckiego;
- przekazała dane teleadresowe do asystentów edukacji romskiej w celu dotarcia z informacją o NSP do jak największej liczby przedstawicieli społeczności romskiej;
- wzięła udział w dwóch spotkaniach skierowanych do przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych;
- przekazywała pytania przedstawicieli mniejszości do Urzędu Statystycznego;
- przekazała materiały informacyjne otrzymane od Urzędu Statystycznego, zgodnie z jego prośbą do Wydziału do Spraw Cudzoziemców MUW w Warszawie;
- rozpowszechniała na stronie internetowej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie informacje o Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2021,
- przekazała do organizacji działających na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa mazowieckiego informacje i materiały informacyjne dotyczące Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

W ramach dotarcia z informacjami nt. NSP Pełnomocnik przekazała jednostkom samorządu terytorialnego z województwa mazowieckiego ustaleń podjętych na posiedzeniu Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP oraz założeń i metodyki nowego Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań (2021 r.) w zakresie pytań o narodowość i język ojczysty.

Pełnomocnik w 2021 r. w kontakcie z pełnomocnikami z województw warmińsko-mazurskiego, łódzkiego, lubelskiego zorganizowała w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim szkolenie dla asystentów edukacji romskiej i osób zajmujących się kwestią wykształcenia dzieci romskich z terenu tych województw, którego celem była wymiana doświadczeń związanych z realizacją zadań wynikających z Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030.

3. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw mniejszości i przeciwdziałanie ewentualnemu naruszeniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.

Pełnomocnik ds. mniejszości narodowych i etnicznych na bieżąco monitorowała sytuację mniejszości narodowych i etnicznych w województwie mazowieckim. Pełnomocnik we współpracy z Oddziałem Prasowym Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, prowadziła bieżący monitoring i przegląd prasy regionalnej, portali internetowych i doniesień medialnych pod kątem informacji o przejawach nietolerancji i mowie nienawiści w stosunku do przedstawicieli mniejszości. Pełnomocnik pozostawała także w stałym kontakcie z podległymi jednostkami odpowiedzialnymi za realizację praw mniejszości: Mazowieckim Kuratorium Oświaty, Wojewódzką Komendą Policji z siedzibą w Radomiu, Stołeczną Komendą Policji w Warszawie.

Pełnomocnik współpracowała z Pełnomocnikami Komendantów Wojewódzkiego oraz Stołecznego Policji ds. praw człowieka w celu monitorowania i przeciwdziałania mowie nienawiści oraz przestępstwom z nienawiści.

4. Podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.

W 2021 r. pomimo trwającego na terenie kraju stanu epidemii koronawirusa i obowiązkiem przestrzegania zasad bezpieczeństwa, pełnomocnik wojewody mazowieckiego ds. mniejszości narodowych i etnicznych pozostawała w kontakcie z przedstawicielami organizacji mniejszościowych na Mazowszu, uczestniczyła w wydarzeniach kulturalnych, uroczystościach i świętach organizowanych przez przedstawicieli mniejszości, niemniej ich liczba była mniejsza niż w latach poprzednich.

W ramach bieżącej współpracy pełnomocnik prowadziła konsultacje telefoniczne, udzielała wyjaśnień i przekazywała informacje o które prosili przedstawiciele mniejszości.

W 2021 r. odbyły się spotkania m. in. z: przedstawicielami mniejszości ormiańskiej, żydowskiej, tatarskiej, romskiej (min. asystentami edukacji romskiej), były to spotkania zarówno instytucjonalne jak i indywidualne, na których zostały omówione problemy i bieżąca działalność, m. in. (kwestie związane pomocą w pozyskaniu miejsca dla działalności organizacji, kwestie pochówku, edukacji, obywatelstwa, organizacji wystaw w MUW w Warszawie).

Pełnomocnik prowadziła także działania na rzecz rozwiązania problemów mniejszości romskiej m. in.

- przeprowadziła konsultacje z jst w sprawie: Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce, w sprawie sytuacji edukacyjnej dzieci romskich;
- konsultowała się z asystentami edukacji romskiej w celu monitoringu sytuacji monitoringu uczniów romskich.

W ramach promocji Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce pełnomocnik:

- wystąpiła do gmin, na terenie których zamieszkują Romowie informując o możliwościach Programu oraz zachęcając do udziału w nim, jak również do promocji Programu na stronach internetowych urzędów gmin
- umieszczała na stronie MUW w Warszawie informacje na temat programu
- zorganizowała spotkanie z asystentami edukacji romskiej

5. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw osób posługujących się językiem regionalnym – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Nie dotyczy.

6. Lista organizacji mniejszości narodowych i etnicznych, z którymi Pełnomocnik jest w stałym kontakcie:

Fundacja Ormiańska
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce
Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie
Związek Karaimów Polskich
Fundacja Polsko-Ormiańska
Związek Romów Polskich
Centralna Rada Romów
Fundacja Karaimskie Dziedzictwo
Oddział Mazowiecki Związku Tatarów Rzeczypospolitej Polskiej
Romanii Blumen

7. Lista znanych Pełnomocnikowi organizacji i środowisk mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa.

Fundacja Ormiańska
Fundacja Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich
Stowarzyszenie "Wspólnota Rosyjska"
Stowarzyszenie "Rosyjski Dom"
Związek Ukraińców w Polsce
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce
Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce
Fundacja "Shalom"
Fundacja im. Profesora Mojżesza Schorra
Towarzystwo Kultury Żydowskiej "Beit Warszawa"
Stowarzyszenie Dzieci Holokaustu w Polsce
Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie
Związek Karaimów Polskich
Rosyjskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe w Polsce
Fundacja Polsko-Ormiańska
Fundacja "Nasz Wybór"
Związek Romów Polskich
Stowarzyszenie Współpracy Polska-Wschód
Centralna Rada Romów
Stowarzyszenie Romów Romano Waśt
Stowarzyszenie za Wolną Rosję
Fundacja Karaimskie Dziedzictwo
Oddział Mazowiecki Związku Tatarów Rzeczypospolitej Polskiej
Romanii Blumen

8. Współpraca Pełnomocnika z innymi instytucjami lub organizacjami, zajmującymi się problematyką mniejszościową – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.

Pełnomocnik współpracowała z pełnomocnikiem wojewody mazowieckiego ds. rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i współpracy z organizacjami pozarządowymi, który na bieżąco informował przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych o inicjatywach z zakresu swego działania, które dotyczyły mniejszości. Pełnomocnik była także w stałym kontakcie z pełnomocnikiem wojewody mazowieckiego ds. równego traktowania.

Pełnomocnik utrzymuje także kontakt z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką mniejszości niebędącymi organizacjami środowisk mniejszości.

Ponadto pełnomocnik współpracowała z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji – Departamentem Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych, zarówno poprzez bieżący kontakt, jak i udział w spotkaniach zorganizowanych przez departament dla pełnomocników.

Na prośbę MSWiA przygotowała informacje dotyczące mniejszości narodowych i etnicznych w latach 2019 – 2020, mających posłużyć do opracowania VIII raportu dotyczącego sytuacji mniejszości narodowych i etnicznych w Rzeczypospolitej Polskiej.

9. Udział Pełnomocnika lub innych osób zajmujących się sprawami mniejszości narodowych i etnicznych w organizowanych przez mniejszości narodowe i etniczne imprezach i spotkaniach, na które zostali zaproszeni w ramach kreowania pozytywnego wizerunku mniejszości narodowych i etnicznych (proszę wymienić).

Udział w tego typu wydarzeniach został ograniczony w wyniku obowiązującego stanu epidemii. Pełnomocnik w 2021 r. brała udział w wydarzeniach organizowanych przez środowiska mniejszości były to uroczystości dotyczące świąt, rocznic, ale także wystawy dotyczące kultury mniejszości narodowych i etnicznych czy spotkania poświęcone mniejszościom, m. in.:

Uroczystości związane z Międzynarodowym Dniem Ofiar Holocaustu oraz Rocznicą Wyzwolenia Auschwitz;
Uroczystości z okazji 78. Rocznicy wybuchu powstania w Getcie Warszawskim;
Uroczystości poświęconej rocznicy Ludobójstwa Ormian;
Marsz Pamięci ofiar getta;
Festiwal Warszawa Singera;
Konferencja „Edukacja dzieci romskich w czasie pandemii”
Uroczystość zapalenia zniczy przy murze getta w 81. rocznicę zamknięcia granic getta warszawskiego
Koncert z okazji żydowskiego święta Chanuka (uczestnictwo Wojewoda Mazowiecki)

10. Czy w minionym roku zaszła konieczność podjęcia przez Pełnomocnika interwencji w sytuacjach konfliktowych?

tak nie

11. Jeśli odpowiedź na powyższe pytanie była twierdząca, proszę o krótkie opisanie poniżej interwencji (w tym mediacji) podjętych w takich sytuacjach.

Nie dotyczy.

12. Opis pozostałych najważniejszych działań podjętych przez Pełnomocnika w ostatnim roku, w tym m.in. opis wdrażanych programów dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz działań podjętych w celu szerokiego informowania społeczeństwa większościowego o efektach działań w ramach Programu integracji¹

Pełnomocnik koordynowała od strony MUW w Warszawie przygotowanie projektu „Jesteśmy razem”, realizowanego wspólnie z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN. Głównym celem projektu jest edukacja i integracja młodzieży z województwa mazowieckiego z ich rówieśnikami z Izraela. Corocznie pół tysiąca uczniów, po 250 z każdego kraju, uczestniczy w spotkaniu, które ma za zadanie, poprzez edukację historyczną, zbliżyć do siebie obie grupy młodych ludzi. Projekt Jesteśmy Razem realizowany jest we współpracy z Ministerstwem Edukacji Izraela. Nadaje to przedsięwzięciu wymiar międzynarodowy. W 2021 roku tak jak w roku poprzednim projekt przybrał formę warsztatów online.

Pełnomocnik wspólnie z pełnomocnikiem wojewody mazowieckiego ds. równego traktowania prowadziły konsultacje wewnętrzne dla pracowników Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego z przeciwdziałania dyskryminacji oraz komunikacji i rozwiązywania konfliktów, gdzie istotnym elementem była wiedza oraz kształtowanie prawidłowych postaw dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych.

Pełnomocnik we współpracy z Oddziałem Prasowym MUW w Warszawie przygotowywała informacje na stronę internetową Urzędu dotyczącą najważniejszych wydarzeń z życia mniejszości m. in. rocznice, święta.

Pełnomocnik brała także udział w konferencjach, szkoleniach i warsztatach poruszających tematykę mniejszości narodowych i etnicznych, organizowanych m. in. przez Rzecznika Praw Obywatelskich, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, uczelnie.

13. Inne uwagi

[tutaj wpisz zwięzłą wypowiedź, jeśli żadne z pól nie wypełniało treści sprawy]

Judyta Rozbicka-Prokopowicz
Pełnomocnik Wojewody
ds. mniejszości narodowych i etnicznych

¹ Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w P